

Вінницький державний педагогічний університет
імені Михайла Коцюбинського

факультет іноземних мов

кафедра англійської філології

ДИПЛОМНА РОБОТА

на тему: Мовні особливості конструювання гендерних ролей у англійській пресі XXI сторіччя

здобувача ступеня вищої освіти магістра
галузі знань 01 Освіта
спеціальності 014 Середня освіта (мова і література)
(англійська, німецька)

Білої Тетяни Володимирівни

науковий керівник:

Козачишина Оксана Леонідівна

кандидат філологічних наук, доцент

Вінниця – 2018

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
РОЗДІЛ 1. ЗАСОБИ МАСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ ЯК ВАЖЕЛІ ВПЛИВУ НА ГРОМАДСЬКУ ДУМКУ.....	9
1.1.ЗМІ у контексті глобалізації.....	9
1.1.1. Різновиди та функції засобів масової інформації ХХІ сторіччя...10	10
1.1.2. Маніпулятивний потенціал ЗМІ.....	14
1.2. Гендерна складова у діяльності сучасних ЗМІ.....	22
1.2.1. Гендерні стереотипи у ЗМІ як вагомий засіб впливу на суспільну свідомість.....	23
1.2.2. Мовні засоби конструювання гендерних ролей.....	25
1.3. Явище «гендерної асиметрії» у пресі як один з чинників створення та поширення стереотипних гендерних образів та ролей.....	30
1.4.Сучасні тенденції у відображенні гендерних ролей та образів у пресі.....	37
1.5.Феміністський рух як чинник змін у створенні та поширенні жіночих образів у пресі.....	38
ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 1.....	41
РОЗДІЛ 2. ОСНОВНІ СПОСОБИ ОБ’ЄКТИВАЦІЇ ГЕНДЕРНИХ РОЛЕЙ У АНГЛОМОВНІЙ ПРЕСІ ХХІ СТОРІЧЧЯ	43
2.1. Конструювання гендерних ролей шляхом структуризації тематик та рубрик у гендерно-диференційованих глянцевиx журналах.....	43
2.1.1. Тематика жіночих журналів як один з показників створюваних пресою гендерних ролей жінки.....	44
2.1.2. Тематика чоловічих журналів як один з показників створюваних пресою гендерних ролей чоловіка.....	52
2.1.3. Зіставний аналіз чоловічих та жіночих глянцевиx видань.....	59
2.2.Мовні засоби об’єктивації жіночих гендерних ролей у мас-медійному дискурсі.....	62

2.2.1. Використання номінативних одиниць для об'єктивації гендерних ролей у англомовній пресі.....	62
2.2.2. Гендерно марковані атрибутивні сполучення у англомовній пресі як засіб конструювання гендерних ролей.....	79
2.3.Проект BBC News «100 Women»: мета, тематика, та значення у боротьбі зі стереотипним трактуванням гендерних ролей.....	86
ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 2.....	90
ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ.....	93
РЕЗЮМЕ.....	95
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	97

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Баскова Ю.С. Эвфемизмы как средство манипулирования в языке СМИ: на материале русского и английского языков: дис. ... канд. филол. наук : 10.02.19 / Ю.С. Баскова. – Краснодар, 2006. – 162 с.
2. Біла Т. В. Специфіка та вплив гендерно забарвлених матеріалів у ЗМІ // Мова, освіта, культура: інтеграційні тенденції в сучасному світі // Матеріали XV міжнародної студентської інтернет-конференції / гол. ред. Ямчинська Т. І. – Вінниця: ФОП Тарнашинський О.В. – с. 24-26
3. Біла Т. В. ЗМІ як інструмент для переосмислення та подолання гендерних стереотипів // Професійна підготовка майбутніх спеціалістів у загальноєвропейському мовному контексті: проблеми та перспективи // Матеріали студентської наукової інтернет-конференції / гол. ред. Ямчинська Т.І. – 24 листопада 2016 р. – Вінниця : ТОВ фірма «Планер». – 2016. – с. 74-76.
4. Біла Т. В. Проблеми гендерної політики ЗМІ та можливі способи їх подолання // Сучасні проблеми лінгвістики, літературознавства та методики викладання мови і літератури: тези доповідей та повідомлень наукової інтернет-конференції студентів. – Випуск 3 / Гол.ред. Т.І. Ямчинська. –Вінниця: ТОВ «Друк плюс», 2017. – с. 6-8
5. Біла Т. В. Роль засобів масової інформації у пропагуванні стереотипів // Актуальні проблеми філології та методики викладання іноземних мов у сучасному мультилінгвальному просторі // Матеріали Всеукраїнської науково-теоретичної конференції. / Гол. ред. Ямчинська Т. І. – 26-27 квітня 2017 р. – Вінниця : ТОВ «Нілан-ЛТД», 2017. – с.146-148.
6. Біла Т. Зміни у відображенні жіночих образів у ЗМІ під впливом феміністського руху // Сучасні проблеми лінгвістики, літературознавства та методики викладання мови і літератури: тези доповідей та повідомлень наукової інтернет-конференції студентів. – Випуск 3 /

Гол.ред. Т.І. Ямчинська. – 14 грудня 2017 р. – Вінниця: ТОВ «Друк плюс», 2017. – с. 26-28.

7. Бушев А. Б. Риторика и проблемы гендера / А. Б. Бушев [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.auditorium.ru>

8. Василенко И. А. Политическая глобалистика / Ирина Алексеевна Василенко. – М. Логос, 2003. – 360 с.

9. Васина А. В. Сексизм или гендерная асимметрия в языке (на материале английского языка) / А. В. Васина. // Культура народов Причерноморья. – 2006. – №76. – С. 85–88.

10. Вербець В. В. Соціологія: Навчальний посібник / В. В. Вербець, О. А. Субот, Т. А. Христюк. – Київ: КОНДОР, 2009. – 550 с.

11. Вершинин М. С. Политическая коммуникация в информационном обществе: перспективные направления исследований / М. С. Вершинин. // Актуальные проблемы теории коммуникации. Сборник научных трудов. – 2004. – №1. – С. 98–107.

12. Владимиров В. М. Журналістика, особа, суспільство: проблеми розуміння: монографія / В. М. Владимиров . – К.: Київ. Нац. ун-т. ім. Т. Шевченка, 2003. – 220с.

13. Волобуєва А. М. Гендерна політика у дзеркалі преси (моніторинг газет «День», «Дзеркало тижня», «Столиця», «Хрещатик») [Текст] /А.М. Волобуєва // Наукові записки Інституту журналістики. – 2002. – Т. 6. – С. 66–69.

14. Воронина О. А. Феминизм и гендерное равенство / О. А. Воронина. – Москва: Эдиториал УРСС, 2003. – 320 с.

15. Галустьян Ю., Новицька В. Деякі аспекти гендерної ідентифікації та соціалізації особистості // Український соціум. – 2004. – Вип.5. – С.34-37.

16. Горошкоо Е. Гендерная проблематика в языкознании. Введение в гендерные исследования. Ч. 1.: Учебное пособие. – Харьков: ХЦТИ; Санкт-Петербург: Алтея, 2011. – 509с.

17. Дзюба М. Т. Роль засобів масової інформації в формуванні громадської думки / М. Т. Дзюба. // Сучасні інформаційні технології у сфері безпеки та оборони. – 2008. – С. 77–81.
18. Дударева А. Рекламный образ. Мужчина и женщина. - М., “РИП-холдинг”, 2004. - 226 с.
19. Дудоладова О. В. Динамика языковой репрезентации гендера в английском публицистическом дискурсе (вторая половина XX в. - начало XXI в.) : дис. канд. філ. наук : 10.02.04. / Дудоладова Ольга Васильевна – Харків, 2003. – 199 с.
20. История мировой журналистики / [А. Г. Беспалова, Е. А. Корнилов, А. П. Короченский та ін.]. – Москва: Издательский центр «МарТ», 2003. – 331 с.
21. История мировой журналистики [Электронный ресурс] / [А. Г. Беспалова, Е. А. Корнилов, А. П. Короченский та ін.] // Москва – Ростов-на-Дону: Издательский центр «МарТ». – 2003. – Режим доступа до ресурсу: <http://journ.brusov.am/wp-content/uploads/2010/09/4.pdf>.
22. Івашкіна Д. «Маскарад жіночності» як модель гендерної поведінки / Дарина Івашкіна. // Коло. – 2013. – №2. – С. 18–19.
23. Кара-Мурза С. Г. Манипуляция сознанием [Электронный ресурс] / С. Г. Кара-Мурза. – 2000. – Режим доступа до ресурсу: http://www.kara-murza.ru/books/manipul/manipul49.htm#hdr_72.
24. Картунов О. Політичний маркетинг і менеджмент / О. Картунов, О. Маруховська. // Політ. менеджмент. – 2004. – №5. – С. 137–163.
25. Катенева И.Г. Механизмы и языковые средства манипуляции в текстах СМИ: дис. ... кандидата филол. наук : 10.02.01 / И.Г. Катенева. – Новосибирск, 2010. – 250 с.
26. Кирилина А. В. Гендерные аспекты массовой коммуникации // Гендер как интрига познания: Сб. ст. – М.: Изд-во Рудолино, 2000. – С. 47-80.
27. Кирилина А.В. Гендер: Лингвистические аспекты. - М.: Изд-во Институт социологии РАН ., 1999. - 180с.

28. Кісь О. Сексизм у ЗМІ: протидіючи комунікативному потокові / Оксана Кісь. // Збірник наукових праць Донецького державного університету управління. Том 8. Серія „Спеціальні та галузеві соціології”. – 2007. – С. 221–241.
29. Кісь О. Етнічні гендерні стереотипи та джерела їх конструювання / О. Кісь // Український жіночий рух: здобутки і проблеми: Зб. наук. праць. Вип. перший. Дрогобич: Коло, 2002, с.26-43.
30. Клецина И.С. Гендерная социализация Учебное пособие. - СПб.: Издательство РГПУ им. А.И. Герцена, 1998. - 92 с.
31. Козачишина О.Л. Гендерний чинник у мові та мовленні // Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету ім. М.Коцюбинського. – Серія Філологія. – Вип. 9. – Вінниця: ТОВ «Ландо ЛТД», 2007. – С. 209-213.
32. Козачишина О.Л. Генезис гендерної диференціації мовлення // Наукові записки Вінницького держ. пед. ун-ту ім. М.Коцюбинського. – Серія Філологія. – Вінниця: ВДПУ. – 2000. – Вип. 2. – С. 191-193.
33. Козачишина О. Л. Лінгвістичні прояви гендерних характеристик англomовних художніх текстів (на матеріалі американської прози ХХ сторіччя): автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук: спец. 10.02.04 “Германські мови” / О. Л. Козачишина. – К., 2003. – 21 с.
34. Косенко О.П. Коментабельні конструкції в сучасній англійській мові [Електронний ресурс] / О.П. Косенко. – Донецьк, 2007. – Режим доступу до ресурсу: <http://www.dissert.com.ua/content/339070.html>
35. Косенко О.П. Структурно-семантичні особливості текстів медійного дискурсу / О.П. Косенко // Культура народів Причорномор'я: научн. журн. – Симферополь: Крым, 2008. – № 142, Т.1. – С. 386-389.
36. Левченко К. Б. Права жінок: зміст, стан та перспективи розвитку / К. Б. Левченко. – Харків: Вид-во НУВС, 2001. – 345 с.
37. Лісовський П.М. Маніпуляція свідомістю: сутність, структура, механізм у сучасному трансформаційному суспільстві (соціально-

філософський аналіз). – К. – Вид-во Нац. пед. ун-ту ім. М.П.Драгоманова, 2006. – 200 с.

38. Лукьянова Т. Г. Англомовні атрибутивні сполучення як засоби вербалізації гендерних стереотипів / Т. Г. Лукьянова // Сучасна англістика: когніція, комунікація, текст : Другий всеукр. наук. форум, 4 грудня 2007 р. : тези доп. – Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2007. – С. 38-40.

39. Макклуюэн М. Понимание медиа: внешние расширения человека / Маршал Макклуюэн – М. : «Канон-пресс», 2008. – 464 с.

40. Маклуен М. Галактика Гутенберга: Становлення людини друкованої книги / М. Маклуен. – Київ: Ніка-Центр, 2004. – 432 с.

41. Малышева М. М. Современный патриархат: Социально-экономическое эссе / М. М. Малышева. – М., 2001. – 145 с.

42. Маслова Ю. П. Моделі гендерної ідентичності жінки в сучасній Україні (на матеріалах друкованих ЗМІ) / Ю. П. Маслова // Збірник наукових праць Кам'янець-Подільського національного університету ім. Івана Огієнка. – Кам'янець-Подільський : Аксіома. – Вип. 20. – С. 425–436.

43. Маслова Ю. П. Репрезентація образів сучасного чоловіка у друкованих ЗМІ: гендерний аспект / Ю. П. Маслова. // Наукові записки. Серія “Філологічна”. Матеріали міжнародної науковопрактичної конференції 22-23 квітня 2010 року “Міжкультурна комунікація: мова–культура–особистість”. – 2010. – С. 190–165.

44. Маслова Ю. П. Сексизм у мові друкованих засобів інформації / Ю.П. Маслова // Українське мовознавство: Міжвідомчий науковий збірник Київського національного університету ім. Тараса Шевченка. – К., 2009. – Вип. 39/1. – С. 289–293.

45. Маслова Ю. П. Структурно-змістові типи заголовків із лексичними гендерними компонентами / Ю. П. Маслова. // Науковий вісник Волинського національного університету ім. Лесі Українки. Серія "Мовознавство". – 2010. – С. 77–81.

46. Моль Абраам Социодинамика культуры: Пер. с фр. / Предисл. Б. В. Бирюкова. Изд. 3-е. — М.: Издательство ЛКИ, 2008. — 416 с.
47. Москаленко А. З. Теорія журналістики: Навчальний посібник. - К.: Експрес-об'ява, 1998. - 336 с.
48. На шляху гендерної рівності: Методично-бібліографічні матеріали / ОУНБ ім.В.Г.Короленка; Підгот. О.Рижаєва; Відп. за вип. О.Сльозка. – Чернігів, 2010. – 22 с.
49. Пономаренко Л. Принцип об'єктивності в журналістиці: сфера ідеального чи реального? / Людмила Пономаренко. // Український науковий журнал освіта регіону політологія психологія комунікації. – 2011. – №1. – С. 166–168.
50. Потапов В. В. Попытка пересмотра гендерного признака в английском языке // Гендер как интрига познания. — Рудомино Москва, 2000. — С. 151–167.
51. Розлуцька А. До питання про світоглядний аспект інформаційного суспільства та маніпулятивність інформаційного середовища / Розлуцька А. // Політологічний вісник. – К.: «ІНТАС», 2009. – Вип. 44. – С. 361–374.
52. Сиберт Ф. Четыре теории прессы / Ф. Сиберт, У. Шрамм, Т. Питерсон. – Москва: Вагриус, 1998. – 224 с.
53. Скорнякова С. С. Гендерные стереотипы в средствах массовой коммуникации // Актуальные проблемы теории коммуникации. – СПб.: Изд-во СПбГПУ, 2004. – С. 225-231.
54. Слінчук В. В. Соціальна типізація гендерних стереотипів у мові ЗМІ / В. В. Слінчук // Наукові записки Інституту журналістики. К., 2004. – Т.17. – С.67-74.
55. Слінчук, В.В. Мовностилістичні засоби творення гендерних образів молоді (за матеріалами друкованих мас-медіа) [Текст] : автореф. дис. канд. філолог. наук: 10.01.08 / В.В. Слінчук ; Інститут журналістики Київського національного ун-ту ім. Тараса Шевченка. – К. : 2006. – 20 с.

56. Словарь гендерных терминов / Под ред. А. А. Денисовой / Региональная общественная организация "Восток-Запад: Женские Инновационные Проекты". М.: Информация XXI век, 2002.
57. Ставицька Л. Мова і стаття / Л. Ставицька // Критика. 2003. - №6. – С.29-34.
58. Таран Л. Гендерні проблеми і засоби масової інформації / Л. Таран // Гендер і культура: Зб. ст. / Упоряд. Агеєва В., Оксамитна С. – К.: Факт, 2001. – С. 157.
59. Таран Л. Гендерні проблеми і засоби масової інформації // Гендер і культура: Зб.ст. / Упоряд Агеєва В., Оксамитна С. – К.:Факт, 2001. – С. 151-160
60. Цинтила О. ЗМІ: каталізатор трансформації родинних цінностей чи ретранслятор образу нової сім'ї / О. Цинтила // Релігія та соціум. –№2 (6). – К., 2011. – С. 146-152.
61. Шиллер Г. Манипуляторы сознанием: пер. с англ. / Г. Шиллер. – М. : Мысль, 1980. – 326 с.
62. Dore L. 11 words the media uses to describe female politicians that we'd never use for men [Електронний ресурс] / Louis Dore // The Independent. – 2016. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.indy100.com/article/11-words-the-media-uses-to-describe-female-politicians-that-wed-never-use-for-men--ZJI9Gctb3SW>.
63. Gauntlett D. Media, Gender and Identity / David Gauntlett. – Oxon: Taylor & Francis e-Library, 2008. – 317 p.
64. Hagemann W. Die Zeitung als Organismus / Walter Hagemann. – Heidelberg, 1950. – 260 p.
65. Harriman A. Women/men/management / Ann Harriman., 1996. – 272 p.
66. Harris R. A cognitive psychology of mass communication / Richard Harris. – Mahwah. New Jersey: Lawrence Erlbaum Associates, Publishers, 2003. – 448 p.

67. Jacobson M. F., Mazur L. A. Sexism and sexuality in advertising // Marketing madness: A survival guide for a consumer society / Ed. by M.F.Jacobson, L.A.Mazur Boulder, CO: Westview Press, 1995. - P. 74-87.
68. Lindsey L. Gender roles: a sociological perspective/ - New Jersey: Prentice-Hall, 1997. – p. 312.
69. Lindsey L. Gender roles: A sociological perspective. – New Jersey: Prentice-Hall, 1997. – 452 p.
70. McLuhan M. The Global Village: Transformations in World Life and Media in the 21st Century / M. McLuhan, B. Powers. – New-York: Oxford University Press, 1989. – 225 p.
71. McQuail D. Mass Communication Theory: An Introduction / D. McQuail. – Beverly Hills, 1987. – 273 p.
72. Pingree, S., Hawkins, R., Butler, M., & Pisley, W. A scale for sexism. Journal of Communication, 26(4), 193-201.
73. Pun R. П. The Story of the Seven Sisters: Women's Magazines at NYPL [Электронный ресурс] / Raymond П. Pun // The New York Public Library. – 2016. – Режим доступа до ресурсу: www.huffingtonpost.com/the-new-york-public-library/the-story-of-the-seven-si_b_2989101.html.
74. Redfern J. Gender Fair Language. [Электронный ресурс] / Jenny R. Redfern – Режим доступа до ресурсу: <http://www.rpi.edu/dept/llc/writecenter/web/genderfair.html>.
75. Rhodes, N., Edison., A., & Bradford, B. (2004). Relationship expectations and media use.
76. Spender D. Man Made Language / D. Spender. – London: Pandora Press, 1985. – 272 p.
77. Tuttle L. Encyclopedia of feminism / L. Tuttle. - New York: Oxford Press, 1986. – 378 p.
78. Whelehan I. Overloaded: Popular Culture and the Future of Feminism / Imelda Whelehan, 2001. – 342 с.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ

1. All you [Електронний ресурс]. – 2016-2017. – Режим доступу до ресурсу: <http://www.allyou.com/>.
2. BBC News [Електронний ресурс]. – 2016-2017. – Режим доступу до ресурсу: <http://www.bbc.com/news>.
3. Complex [Електронний ресурс]. – 2016-2017. – Режим доступу до ресурсу: <http://www.complex.com/>.
4. Cosmopolitan [Електронний ресурс]. – 2016-2017. – Режим доступу до ресурсу: <http://www.cosmopolitan.com/>.
5. Elle [Електронний ресурс]. – 2016-2017. – Режим доступу до ресурсу: <http://www.elle.com/>.
6. Esquire [Електронний ресурс]. – 2016-2017. – Режим доступу до ресурсу: <http://www.esquire.com/>.
7. FHM [Електронний ресурс]. – 2016-2017. – Режим доступу до ресурсу: <http://www.fhm.com/>.
8. Glamour [Електронний ресурс]. – 2016-2017. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.glamour.com/>.
9. GQ [Електронний ресурс]. – 2016-2017. – GQ [Електронний ресурс]. – 2016. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.gq.com/>. Режим доступу до ресурсу: <https://www.gq.com/>.
10. Harper's Bazaar [Електронний ресурс]. – 2016-2017. – Режим доступу до ресурсу: <http://www.harpersbazaar.com/>.
11. Instyle [Електронний ресурс]. – 2016-2017. – Режим доступу до ресурсу: <http://www.instyle.com/>.
12. Loaded [Електронний ресурс]. – 2016-2017. – Режим доступу до ресурсу: <http://www.loaded.co.uk/>.
13. Lusso Magazine [Електронний ресурс]. – 2016-2017. – Режим доступу до ресурсу: <http://lus.so/>.
14. Marie Claire [Електронний ресурс]. – 2016-2017. – Режим доступу до ресурсу: <http://www.marieclaire.com/>.

15. Maxim [Электронный ресурс]. – 2016-2017. – Режим доступа до ресурсу: <https://www.maxim.com/>.
16. Men's Health [Электронный ресурс]. – 2016-2017. – Режим доступа до ресурсу: <https://www.menshealth.com/>.
17. Men's Journal [Электронный ресурс]. – 2016-2017. – Режим доступа до ресурсу: <https://www.mensjournal.com/>.
18. Playboy [Электронный ресурс]. – 2016-2017. – Режим доступа до ресурсу: <http://www.playboy.com/>.
19. Real Simple [Электронный ресурс]. – 2016. – Режим доступа до ресурсу: <https://www.realsimple.com/>.
20. The Guardian [Электронный ресурс]. – 2016-2017. – Режим доступа до ресурсу: <https://www.theguardian.com/international>.
21. USA Today [Электронный ресурс]. – 2016-2017. – Режим доступа до ресурсу: <https://www.usatoday.com/>.
22. Vogue [Электронн Vogue [Электронный ресурс]. – 2016-2017. – Режим доступа до ресурсу: <https://www.vogue.com/>.
23. Women's Health [Электронный ресурс]. – 2016-2017. – Режим доступа до ресурсу: <https://www.womenshealthmag.com/>.